

**The speech of the Minister of Education and Science Prof. Ina Druviete
(Republic of Latvia) in case of the opening of the new Remembrance
Museum at Yad Vashem, Jerusalem, Remembrance Assembly,**

March 16, 2005

Mr. President,
Excellences,
Ladies and gentlemen,
Dear friends,

Grūti aprakstīt sajūtas, kādas ir man, stāvot šeit, piemiņas vietā, kas celta, lai pieminētu miljoniem cilvēku, kurus noslepkavoja tikai tāpēc, ka viņi bija ebreji. Grūti tāpēc, ka nozieguma lielums joprojām nav prātam aptverams. Starp holokoustā bojā gājušajiem ir arī Latvijas ebreji – tirgotāji, drēbnieki, zinātnieki, skolotāji; vīrieši un sievietes, sirmgalvji un bērni. Nacistiem viņi visi bija bīstami. Nacistu okupācijas laikā tika iznīcināta ne tikai Latvijas ebreju kopiena, kas bija kļuvusi par daļu no Latvijas tautas; vācu okupanti okupētajā Latvijā ievada iznīcināšanai ebrejus no citām okupētajām Eiropas valstīm. Latvijas zeme kļuva par viņu mūžīgās atdusas vietu. Pēc valsts neatkarības atjaunošanas tur ir uzstādīti pieminekļi, notiek piemiņas ceremonijas. Tiek apzināti ne tikai upuri, bet arī varoņi – tie, kuri, riskējot ar savu un savu tuvinieku dzīvību, uzdrošinājās palīdzēt ebrejiem - saviem kaimiņiem, paziņām un pavisam svešiem cilvēkiem. Bailes no nacistu terora paralizēja daudzus, bet ne visus. Šiem cilvēkiem mēs šodien vairs nevaram pateikt paldies, bet mēs varam neļaut viņu vārdiem nogrimt vēstures tumsā. Viņu piemiņa, viņu vārdi ir vajadzīgi mums, dzīvājiem, – kā atgādinājums cilvēka drosmei un pašizliedzībai

Atcerēšanās nav tikai pieminekļi: atcerēšanās vispirms ir cilvēku sirdīs un prātos. Atbildes uz jautājumiem – kā tas varēja notikt? Kā virsroku civilizētā sabiedrībā varēja gūt cilvēkniecības ideoloģija? – mums ir jāpārdomā atkal un atkal. Mums ir jāmāca vēsture – tāda, kāda tā bija: bija upuri, bija slepkavas, bija varoņi. Holokousta tēma no 1998.gada ir pamatizglītības standartā, tā tiek mācīta visās Latvijas skolās vēstures kursā. Pamatskolā holokousta tēmu skolēni apgūst 9.klasē, aptuveni 14 gadu vecumā, vidusskolā – 12. klasē, 17-18 gadu vecumā. Dažādi šīs tēmas aspekti tiek studēti arī citos mācībuursos, piemēram, literatūras kursā tiek izmantotas grāmatas “Annas Frankas dienasgrāmata” (Rīga, 2003.), Simona Vīzentāla “Saulespuķe” (Rīga, 2000.), Elijas Vīseļa “Nakts” (Rīga, 2001.) Vēstures skolotājiem no visas Latvijas regulāri tiek rīkoti kursi par holokoustu. Šo kursu galvenie rīkotāji ir Latvijas vēstures skolotāju asociācija, ko atbalsta Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija un Ārlietu ministrija, ASV vēstniecība Latvijā, The Living History Forum, Swedish Institute un International Task Force. Latvijas skolotāji ir izmantojuši iespēju mācīties Yad Vashem centrā Izraēlā un dažādos holokousta mācību centros ASV un Eiropā. Šis darbs iet plašumā.

Latvija apzinās savu pienākumu vēstures priekšā. Mēs rūpējamies un rūpēsimies, lai Latvijas jaunieši, Latvijas sabiedrība zinātu un saprastu vēsturi; tās mācības, ko tā mums sniedz. Lai traģēdija, kuras piemiņai uzcelts Jadvašem, nekad vairs nevarētu atkārtoties.